

Abonamentul:

Pe un an . . . 60 Lei
 Pe jumătate de an 30 Lei
 Pentru Români din
 Iugoslavia . . . 100 Lei
 Pentru Români din
 America . . . 2 Dol.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
 strația Nr. 817.

Apare:
 în fiecare Sîmbătă.

Inserate după Invoială.

Manuscrise nu se
 înapoiază.

Colaborația latină.

Ne reamintim clipele de înaltare sufletească de an-vară, cînd frați noștri Italieni ajunseseră, în turneul lor, să viziteze și orașul nostru, fiind aici întîmpinați și primiți de brava noastră țărănie din Valea Carașului.

La plecarea lor din țară, m'am nimerit și eu, scriitorul acestor rînduri, la Gara de Nord din București, unde le-am strigat din public: „Duceți salutul nostru în Roma eternă, și spuneți fraților noștri de acolo, că idealul național al moși-strămoșilor noștri fiind acum realizat, și cum un popor nu poate trăi fără ideal, după întregirea patriei noastre române, de acum vom lupta înainte pentru un alt ideal, pentru idealul latinătății!”

După urale nesfîrșite, trenul ne-a smuls din brațe musafiri, iar noi am rămas pe gînduri... cum să vedem cu un ceas mai înainte tradusă ideea în fapte.

Și spre bucuria noastră vedem deja pusă la cale din parte competentă „Colaborația latină”, despre care „Neamul Românesc” scrie următoarele:

Insufletit de nobila idee a unei colaborări între națiunea noastră și celelalte națiuni latine pe orice teren care ar putea face cît mai solidă acțiunea acestei rase în lume, d. N. Iorga a lansat un apel din partea Ligii Culturale către întreaga intelectualitate românească, chemînd-o să dea ființă unei Asociații care ar avea acest scop.

Societăți de înfrățire cu popoarele latine din Apus au mai fost la noi. O asociație, însă, care să urmărească nu numai afirmarea unui suflet latin, dar cunoașterea lui până în cele mai adînci fibre ale sale de către toate celelalte națiuni care formează marea noastră familie latină, n'a existat la noi până azi, dupăcum nici aceste popoare la ele acasă n'au Societăți cari să lucreze pentru cunoașterea și prețuirea lor în România.

Planul d-lui Iorga este mare, dar simplu. Spre a para tendințele de penetrațiune, care se simt din nou, ale culturii germanice, noi dorim a lega cît mai strîns relațiile noastre cu latinitatea din Apus, pe căi mai practice decît acele de altădată, și cari pot duce prinurmăre la rezultate mai sigure, mai definitive. Trebuie, de pildă, să găsim mijloace ca să răspîdim în pături cît mai largi cartea franceză, italiană etc. Din cauza valutei ele sînt azi scumpe. Dar cum editori francezi au creiat Case franceze la Viena, ar putea crea mai bine asemenea Centrale ale cărții lor, la București. O mare Casă de editură, cu tipografie etc. ar putea lua ființă astfel în Capitala țării noastre. S-ar putea face, deasemeni, o fabrică de hirtie cu capital latin, o alta de celuloză, complectînd utilajul de propagandă a culturii latine în această parte.

Un mare Cămin al Uniunii latine ar lua iarăși ființă în București. Aici se vor face expoziții permanente de artă franceză, italiană, belgiană și spaniolă, organizate de

cei mai buni artiști ai țărilor respective. Vor veni trupe cu actori aparținînd acestor popoare, cari vor juca piese clasice ce ar recomanda geniul rasei.

Colaborația latină ar duce dela noi în marile Capitale occidentale tot ce teatrul nostru are mai desăvîrșit, spre a reprezenta acolo piesele noastre istorice; artiști noștri ar organiza expoziții românești, iar tineretul ar putea face excursii instructive formînd choruri cari să delecteze pretutindenii unde ar ajunge publicul străin cu cîntecele noastre naționale.

Toate acestea d. Iorga le-a înșirat într'o formă impecabilă auditorului venit să-l asculte acum Luni la Teatrul Popular și care a primit cu entuziasm propunerile făcute. Un comitet provizoriu s'a format. În ședințele ce vor urma se va elabora desigur programul de lucru și se vor fixa mijloacele cele mai eficace pentru aducerea lui la îndeplinire.

Presa românească nu poate săluta decît cu cea mai mare căldură frumoasa inițiativă a d-lui N. Iorga, care dovedește odată mai mult că d-sa, deși un așa de mare idealist, știe totuși a fi omul cel mai practic atunci cînd vrea să pună în acțiune energiile neamului său pentru izbînda unei mari idei.

Colaborația latină va izbuti, fiindcă în fruntea ei se află una din acele personalități care reprezintă nu numai întreg sufletul poporului căruia îi aparține, dar geniul rasei latine însăși, pentru unitatea căreia și-a pus de gînd să lupte.

FOILETON.

Din istoria Banatului.

De Prof. Traian Simu.
 (Continuare)

Un astfel de colegiu a existat, după Ortva, și la Caransebeș (Arch. közl. X. ftz. 46).

La Marga a existat „col. utriculari”, adică al luntrașilor; aceasta o dovedește o peatră aflată acolo, care amintește și despre un templu, făcut în onoarea zeului acestei bresle, „Nemesis”.

Până aici am văzut, că poporul Roman, grație însușirilor și talentului lui de organizare, a putut să se impună supușilor săi atît ca autoritate, cît și ca popor civilizată.

Ca popor civilizată, a știut să se folosească de toate darurile, ce natura le-a oferit.

Astfel Romani au cunoscut și exploatat multe și din bogățiile Banatului nostru. Au cunoscut și ei puterea tămăduitoare a izvoarelor dela Buziaș și Băile-Herculane, iar cei însănătoșiți, drept mulțumire, au înălțat temple și altare în semn de venerație zeilor, cari ocrotiau — aceste ape binefăcătoare.

E de remarcată, că la aceste stațiuni balneare, cari și până astăzi sînt binecunoscute în întreaga Europa, Romani au ridicat clădiri pompoase pentru recreație și petreceri.

Aceste izvoare binefăcătoare erau viu cercetate de locuitorii imperiului, ceia ce se deduce din monumentele desgropate acolo, ca d. e. statuie, pietri cu inscripții și cărămizi etc. Rămășițele acestor monumete ne arată, că ele au fost închinată mai ales zeului „Hercules”, care era considerat de cei vechi, ca unul care era dătător de putere și sănătate.

Băile-Herculane au eternizat mai bine venerația strămoșilor noștri față de acest zeu, dar s'au găsit aici dedicații și zeului „Esculap” și „Higiei”. Totuși s'a dat de urmele a două monumete, ridicate lui Hercule pentru însănătoșirea lui „M. Aurelius Antonius”, iar unul pentru tămăduirea soției sale „Faustina”. Mai departe, tot aici au ridicat Romani un monument și pentru vindecarea împăraților „Septimius Severus și M. Antonius Caracalla”. Aceste două din urmă au fost ridicate de către guvernorii provinciei, de comandantii legiunilor XIII. și V., și a cohortei Ubilor, cari dupăcum am spus, staționaseră mult timp în aceste ținuturi.

Una din cauzele principale, ce a determinat pe Traian să cucerească Dacia, erau și bogățiile subsolare ale acestor provincii, și, deci, tocmai această împrejurare a și atras pe foarte mulți Romani din toate părțile imperiului în Dacia, mai ales din Roma și Italia. În acest scop Traian anume a adus maeștri pricepuți din Dalmația de azi, iar pentru supraveghierea minelor își trimite un „procurator aurarium”, de unde deducem,

că minele de aur de pe atunci erau în mare parte ale statului, respective fiind în proprietatea împăratului. Am zis în mare parte, pentru că s'au găsit urme cari dovedesc, că și oameni particulari erau proprietarii de mine.

Banatul nostru încă de pe atunci a fost vestit pentru minereurile lui și, deci, nu-i mirare, că și până astăzi există dovezi sigure despre minieritul exercitat de strămoși noștri în aceste părți.

Regiunea munților noștri Semenici — Pleșuva, la anul 1882 a fost cercetată cu mult interes, și cu frumoase rezultate, de archeologul Téglás, care aflase urme interesante despre exploatarea diferitelor metale, mai ales fier, la Bocșa-montană, Ciclova și Sasca-montană.

În afară de aceste locuri, urme despre o întinsă întreprindere minieră mai avem la Dognecea, Oravița, Maidan, Moldova, Tincova și valea Dunării. În aceste locuri în afară de fier se mai exploata și aramă, plumb, argint și aur; cutoatecă cele mai multe rămășițe de documente și inscripții ce se referă la exploatarea aurului de către Romani, s'au găsit numai la Abrud-Zalatna, adică în Munți apusenii, unde aurul și până astăzi este în exploatare. Totuși Banatul nostru nici în această privință nu poate fi desconsiderat.

Urme în direcția aceasta s'au găsit la Sasca, Moldova și Bocșa. Aurul aici se scotea din stînci aurifere, dar se alegea și din nisipul riurilor: Bistra, Timiș, Caraș, Nera și Cerna.

Alexa Jianu.

Vineri, 2 Martie c., s'a rostogolit în neagra neființă cel mai harnic, cel mai valoros dascăl român din Valea Carașului: Alexa Jianu, care în activitatea lui de luminător al poporului, și-a cheltuit în satul Comoriște, unde a dascălit peste un sfert de veac, până la cea din urmă picătură de energie, încît istovit de puteri, după ce până în ultima zi își instruisese și în prezența preotului își examinase elevii, pe la ceasul 10 din noapte, a închis ochi pentru totdeauna, trecînd la cele eterne în vîrstă de 48 de ani. Inmormintarea i-s'a făcut Lună, luînd parte complectaminte întreg satul, mulți preoți, toți învățătorii ortodocși și gr. catolici din plasă, și două choruri (din Cacova și Ciclova-mont.).

La casa mortuară, după ce elevi orfanî, sub conducerea învățătorului C. Rusoveanu (Greoni) au încunjurat, plîngînd, sicriul neînsuflitului lor învățător, preotul locului Nicolaevici, în numele Societății culturale Nicolae Iorga, al cărui președinte era răposatul învățător, l-a perentat într'un discurs înecat în suspinele asistenței.

Sicriul a fost dus pe umeri până la biserică de 6 învățători, iar dela biserică până la cimitir de 6 țărani dintre foști lui elevi. Conductul funebru, din cale afară impozant, era brodat de o mare de capete de femei cu cîrpe negre în cap peste șubelile lor albe, toate plîngînd, unele chiar în hohot, iar altele deplîngînd în bocetele lor de jale pe „bunul” lor învățător. Prohodul l-au oficiat 7 preoți din localitate și împrejurime, sub nacialnicia preotului Aurel Iana din Maidan. „Pe drum” întonau alternativ cînd corul din Cacova, cînd cel din Ciclova-montană, cele mai jalnice cîntări funebreale din repertoarul lor.

În biserică s'a oficiat, înaintea prohodului, și liturgia de către 3 preoți, cîntînd corul din Cacova, iar după prohod nacialnicul preot Aurel Iana a rostit un pătrunzător discurs funebru, schițînd meritele neperitoare ale defunctului pentru școala română și biserică ce-și arborase steagul negru în semn de doliu pentru pierderea ocrotitorului ei. Din biserică până la cimitir lumea imensă care l-a petrecut la ultimul lăcaș, unde s'a sălășluit între Bănățeni autohtonî o odraslă de Oltean, părea ca o undă năvalnică de pe vremea Romanilor.

La cimitir, un tovarăș de muncă al defunctului, învățătorul Ion Cioc din Cacova, și-a luat rămas bun dela cel mai de seamă învățător fruntaș din aceste ținuturi, făgăduind strîngerea rîndurilor pentru a umplea golul ce l-a lăsat în urma lui defunctul între colegi lui, cari pecet-

Griselini în Gesch. d. Tem. Banats indică chiar locuri pe unde se spăla aur, ca d. e. la Bolvașnița, Borlova, Turnul, Valea mare și Ver-ciorova (de lingă Caransebeș).

La anul 1876 în apropierea Bocșei montane, între Colțan și Ocna de fier (în coasta dealului „Cracu cu aur”), un antreprenor a dat de urmele unor ocne vechi cu galerii prăbușite. Curățînd vre-o două din aceste galerii, a scos la lumina zilei o mulțime de instrumente: drugii de fier, săpe, ciocane, pene (icuri) și lampe miniere, ce arătau învederat, că au fost întrebuințate de Romani. Unele din aceste lămpi, se păstrează și până astăzi în muzeul din Timișoara, (Halaváts Gyula, Tört. és rég. Ért. III. 24).

La Sasca și Moldova se crede că au existat chiar și topitoare, găsindu-se și urmele mai multor mine de fier, plumb și aramă, totașa și pe valea Dunării până către Orșova. Pe aici se văd pealocurile stînci puternice tăiate și sfredelite cu o dibăcie neîntrecută.

La spargerea stîncilor folosiau focul, care după ce înfierbînta stîncă, se uda cu oțet și cu apă, după care proces stîncă se muia. Dacă luăm în considerare, că pe atunci nu se cunoșteau materiile explozive, tehnica fiind pe atunci încă primitivă, istețimea și perseverența lor la muncă, ne pune în uimire.

Zgură metalică, făcîndu-se săpături, s'a găsit și în jurul Dognecii.

Urme de ocne romane s'au mai constatat a fi și în apropierea Orăviței și Maidanului, unde

luîndu-și și cu fapta această juruință laudabilă, au pus bază la un nou fond, în beneficiul bisericii și școlii, creiat spontan în fața locului, cu suma de 2000 Lei, hotărînd în același timp că la 6 săptămîni să se întruniască, tot în Comoriște, pentru oficierea unui parastas și inaugurarea „Fondului Alexa Jianu”.

Igienă.

Aer, soare și apă.

Aproape de Monaco, într'o colibă, făcută din citeva scînduri și agățată de flancul stîncos al unei coaste, în Capul d'Ail, trăesc două ființe, frate și soră, numiți Ceccaldi.

În mijlocul bogatelor vile ridicate aci, singurul lux al colibeii acesteia este un pâlșor pentru „ea”. „El” se mulțumește numai cu o scîndură și o cuvertură. Au și o bucătărioară care le servește și de sofragerie. Aceasta în plin aer. Numai un fel de acoperiș, susținut de niște pari, o ferește de ploie. Atîta tot. Restul — natura. O grădiniță pe care un prieten le-a pus-o la dispoziție, le permite să trăiască în largul lor. Earnă, vară, ploaie, soare, Ceccaldi stau mereu afară, purtînd, drept îmbrăcăminte, el, — un fel de cămașă strînsă, lăsîndu-î gîtul gol, și făcînd să i-se vază pielea tăbăcită ca a unui bătrîn lup de mare, ea, — o bluză largă. Amîndoi poartă picioarele goale în niște sandale. Un parizian a făcut decurînd o vizită acestui curios menaj. O conversațiune a fost angajată. Eată-o:

— Eram suferind, a început Ceccaldi, și cucit mă căutam mai bine, cuatît eram mai bolnav. De cîțiva ani decînd trăesc aici, în largul naturii, sînt perfect sănătos. Toată lumea ar trebui să trăiască astfel. Cu întoarcerea la natură, viciile și boalele ar dispărea de pe glob și omenirea și-ar regăsi fericierea”. I-s'au făcut unele observații de ordin fiziologic și sociologic, care însă nu l-au emoționat deloc. El a abordat o critică de fond științei și savanților, medicinei, cărților și ziarelor, luxului cu portul ciorapilor de mătăasă, gulerilor false și încălțămîntelor, etc., și a declarat: „Cu soare și apă proaspătă, mă însărcinez să vindec totul și în ce mă privește, sînt sigur, înafară de vre-un accident, că voi trăi până la 120 de ani”. „Nu pot crede lucrul acesta”, i-a răspuns convorbitorul, „căci am mai cunoscut doi oameni eminenti, cari găsiră sisteme — spuneau dinși — unul pentru a nu îmbătrîni, iar altul pentru a-și prelunge viața. Cel dinăi s'a numit Metchnicoff, dela Institut, care n'a trăit mai mult de 70 de ani, — iar al doilea era Jean Finot și pretindea că va trece de 100 de ani, dar n'a ajuns nici la 60...” E drept, a replicat Ceccaldi, „dar aceștia nu erau decît savanți... cari

se presupune, că s'a exploatat atît aur, cît și alte metale.

În fine rămășițe vechi romane s'au mai găsit și în valea Tisoviței, nu departe de colonia germană Eibenthal. Aici se văd urmele unui apaduct vechi și a unor mine de aramă.

Romani mai exploatau și carierele, (pietrăriile) de marmoră și alte roce (diferite soiuri de peatră), ceiaze nici nu ne surprinde, pentru că drumurile solide, mulțele cetăți, etc. toate le construiau Romani din petri tari.

La Bocșa-montană, tot la „Cracu cu aur” s'a dat (la 1875) de urmele vechi ale unei cariere de trahit. Cercetîndu-se mai amănunțit locul, unde s'a dat de aceste urme, lucrători au dat de un vas de lut Roman (Tört. és rég. Ért. I. 193). Se presupune, că în jurul comunei Petnic, asemenea să fie fost cîndva cariere romane.

Precum vedem, minele romane formau și pe atunci ca și astăzi o întinsă îndeletnicire a populațiunii din Banat. Că nu ne-au remas mai multe urme grăitoare, despre glorioși noștri străbuni, pricina i-se atribuie și timpului care ascunde tainele trecutului.

În expunerea aceasta, am crezut de bine să arăt, îndeosebi Românilor bănățeni, o părțică din trecutul acestui frumos colț de țară; pămînt, care, precum odată era o podoabă scumpă a Daciei Traiane, astăzi e o perlă care împodobește coroana României-mari, grație gloriosului nostru Rege și armatelor sale, demne de strămoși lor legionari; am voit să arăt, că noi aproape de

nu știu nimic. Înțelegeți? Nimic! Cu apă curată și cu soare, eu știu totul.

...Eu sînt fericit pentru că n'am nevoie de tot ceiaze face nefericirea altora. Soarele și apa curată, sînt deajuns. Sora mea și cu mine, sîntem fericiți...!”

Economie.

Valuta.

D. Constanțin Garoflid a îmbogățit literatură economică, apărută în ultimul timp, cu un luminos articol asupra monetei naționale, publicat în ziarul „Universul”. cu autoritatea pe care i-o cunoaștem, d-sa pune la punct problema noastră valutară, relevînd cauzele reale ale deprecierei leului, și indicînd totodată mijloacele de îndreptare.

Spre deosebire de d. Vintilă Brătianu, care atribuie căderea leului unor cauze artificiale, fostul Ministru de domenii, analizînd punct cu punct adevăratele cauze, ajunge la concluzia că, pelîngă atmosfera politică internă și externă, speculațiunea, etc. pricina capitală a deprecierei valutei naționale este desechilibrul balanței economice și comerciale. „Groaznicul război care a trecut peste noi, — spune d-sa, — a determinat o dezorganizare economică fără precedent în istoria monetară. Sărăcirea noastră e așa de mare încît dela război încoace trăim aproape numai pe credit, balanța plăților este mereu defavorabilă, probă depozitele de lei ale străinilor, datoriile importatorilor noștri, bonurile de tezaur ale Statului; producția e atît de micșorată, încît exportul în al treilea an de război, abia acoperă un import care nu reprezintă pentru România Mare decît un sfert din cantitatea importată de vechiul Regat înainte de război”. „Totul depinde de noi, de producție și export, iar datoriile statului și ale particularilor, considerabil sporite după război, au mărit această dependență”.

Acestea fiind cauzele deprecierei monetei naționale, soluțiile pentru ameliorarea ei se impun dela sine.

„Trebuie ca odată cu măsurile financiare, să fie încoronată producția prin muncă, economie, comerț și export liber, prin normalizarea transporturilor. Fără acestea orice măsuri financiare vor avea un efect trecător, chiar aur de am vărsa în pivnițele băncii și dacă prin minune circulația lui ar putea fi liberă, îndreptarea valutei ar ține atîta cît ar dura scurgerea aurului în afară pentru acoperirea deficitului de plăți a balanței comerciale”.

Ziarele vestesc iarăși o întregă serie de deraerări și ciocniri de trenuri.

douămii de ani, am rămas ca o stîncă puternică izbită de valuri și multe furtuni, dar neclintit dela glia strămoșească, de care avem să ne facem vrednic, păstrînd în sufletele noastre acele virtuți romane, cari trebuie să tindă la terminarea operei strămoșilor noștri, arătînd lumii, ca și pîn'acum în vremurile grele, că aici nu alți ci... noi „nis” acasă!

(Fine.)

Soare, lună, stelele.

Soare, lună, stelele,
Arbori, floricelele,
Între-olaltă tot șoptesc
Și pe Domnul îl măresc...
Vîntul și cu nouri
Ce'nspăimîntă bouri,
Alergînd tot vîjăesc
Și de Domnul tot grăesc...
Apele, ce curg la vale,
Tot la vale pe-a lor cale,
Murmură și tot mugesc
Și pe Domnul îl numesc...

»Fie el în neuitare
Dela cer și pîn'la mare...
Fie binecuvîntat
Și de lume prea lăudat...»

Cernăuți.

Dr. Ioan Pașcanu.

Cronică.

În conferința de Duminecă, brodată cu cîntece și declamațiuni din partea unor bravi elevi ai liceului din localitate, harnicul nostru profesor *I. Rusmir* ne-a plimbat prin lumea insectelor, arătîndu-ne, cu ajutorul feluritelor tablouri dia- pozitive, foarte interesante părți din viața acestor mici vietății și rostul lor în lume. Conferința d-lui prof. Rusmir, ca și întreaga seria celor ce vor urma pe păsămîni vor convinge și mai mult lumea, că progresul se propagă mai ales prin știință.

Admirabila operetă nouă *Bajadera*, jucată pînă acum abia odată de o trupă de actori în Brașov, s'a dat Sîmbătă și Duminecă în teatrul de aici de către membrii corului german din Oravița, sub conducerea iscusitului său dirigent *Jaroslav Lang*. Asupra rezultatului uimitor, în lipsa unui raport detaliat, relevăm următoarele: De rîndul acesta amintim numai faptul că din toate părțile se constată a fi fost cel mai mare succes pe care l-a văzut scena vechiului nostru teatru. Dintre destoinici noștri diletanți germani au excelat d-soara *Iulia Schäfer*, care cu vocea și jocul ei de scenă și-ar găsi locul și între artiști. A și fost sărbătorită în mod convenit pentru al 50-lea debut ce l-a ajuns Duminecă în *Bajadera*. D-soara *Bastius* a fost admirată pentru talentul și dragă-lășia ei, fiind în același timp neîntrecută în pronunțare și accentul adevărat german. D-soara *Winter* a contribuit mult la farmecul scenei prin dansul exotic condus de dînsa la primirea prințului indian, d-nul *Seemayer*, care a stîrnit admirația publicului prin demnitatea cu care a pășit pe scenă, mai ales ca începător, și prin vocea lui voluminoasă de bariton. În sfîrșit comicul d-nul *Schicke*, care împreună cu d-nul *Hambeck* lînd și locul vechiului regisor d. *O. Ginzkey*, încă a fost absolut la înălțime.

Nu ne rămîne decît să ne închinăm înaintea tradiției culturale a fraților noștri concetățeni germani.

După o pauză de cîțiva ani, vecinii noștri din Maidan, iarăși au apucat pe calea vechilor lor îndeletniciri culturale. Concertul reînființatului lor chor țărănesc, cu rezultatul frumos ce l-a avut deunăzi, le poate servi de un bun stimulent pentru viitor.

Conferința prof. *Gr. Popescu*, ținută în sala prefecturii din Lugoj, vorbind despre „Teatrul la Români”, a fost aplaudată frenetic de publicul numeros.

Episcopul *Nifon* al Dunării de jos a încetat din viață, în urma rănilor ce i-s'au tras dela atentatul din Senat, care a stîns patru vieți.

La Ighiu a ieșit cum a ieșit biruitor candidatul guvernamental d-nul *Metes*.

În chestia subsolului, guvernul țării a hotărît a se ține seamă de drepturile câștigate, avînd durata concesiunilor a fi determinată prin lege.

Studentii deținuți la Văcărești au fost puși în libertate.

La direcția C. F. R. din Arad s'au descoperit fraude de peste 5 milioane de Lei.

Telegraful român scrie despre colonizările sîrbești în Banat, pentru cari guvernul din Belgrad jertfește enorme sume de bani.

Prin sentința adusă, atentatori maghiari, cari plănuseră un atentat infernal împotriva Familiei regale, Unguri cari se deșteaptă — în temnița grea, — se vor desmeteci de furia hunică, care i-a dus pînă la asemenea sălbăticiii.

Se vestesc noui lupte între Sîrbi și bandele albaneze.

Uraganul de pe Oceanul Atlantic, semnalat în presa mondială, a pricinuit pagube mari.

Ministrul instrucțiunii a ordonat că la toate școalele ungurești din țară să se folosească și inscripțiunile românești.

Situația politică în Orient nici pînă acum n'a putut fi limpezită. Se crede că Turci, alături de delegația Sovietelor, n'au renunțat la lupta lor împotriva tratatului de pace.

În regiunea Ruhr, ocupată de Francezi, spiritele încep a se astîmpăra.

La București a început să apară un ziar nou „Timpul”, al partidului progresist de sub șefia d-nului Marghiloman.

La Satmar au fost arestați trei comuniști: *Roth*, secretarul sindicatului muncitoresc, *Dercas* și tipograful *Szabó*.

Guvernul maghiar a confiscat toate moșiile contelui Károlyi, învinuit ca trădător.

Marele om politic Kerenski din Rusia astăzi — a ajuns chelner în Londra. Sic transit...

Sf. Sofia din Constantinopol, aflîndu-se că a fost subminată, autoritățile engleze au pus patrule de pază în jurul bisericii.

În Munchen constă o franzeluță — 70 de marce.

O gazetă din Germania reclamă, pelîngă abonamentul în bani, și cite trei ouă dela fiecare abonat.

Ziarele din capitală scriu că toate universitățile vor fi redeschise și, deci, conflictul cu studenți — aplanat.

Un inginer francez a născocit metoda de a extrage din lemn un fel de gaz, mai ieftin decît benzina.

Prin ajutorul radiului, un moșier din America au obținut o boabă de fasole din care s'au săturat 17 oameni.

Ziarul Temps din Paris aduce știrea că Franța nu acceptă nicio intervenție străină în chestia Ruhrului.

Un tată bestial Dandi Sándor, care și-a violat propria sa fiică de 13 ani, în fața unei alte fiice mai mici, — a fost dat pe mina parchetului.

În decursul săpăturilor ce se fac în grota Pont-du-Gard lângă Marsilia s'au găsit obiecte vechi de 4500 ani, chiar și 2 vase din epoca neolită.

Mulțumită publică.

Nefiindu-ne omenește posibil a mulțumi fiecăruia în special, exprimăm pe calea aceasta tuturor preoților, învățătorilor, chorciorilor din Cacova și Ciclova-montană, cunoscuților și prietenilor, cum și sătenilor noștri înduioșați, cari ne-au mîngăiat prin participarea lor la înmormîntarea soțului și tatălui nostru

ALEXA JIANU

cele mai sincere mulțumiri și adîncă recunoștință.

Comoriște, 6 Marte 1923.

Jalnica familie.

„CREDITUL BĂNĂȚAN” societate anonimă, LUGOJ.

Prospect pentru emisiunea II-a.

În urma autorizării primite din partea adunării generale a acționarilor Soc. an. „Creditul Bănățean” ținută la 25 Marte 1922 în Lugoj, Consiliul de Administrație deschide prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de 12.000 acțiuni à Lei 250 în scopul sporirii capitalului social dela Lei 2,000.000 la Lei 5,000.000.

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționari vechi au dreptul să subscrie resp. opteze cel mai tîrziu pînă la 31 Marte 1923 tot după două acțiuni vechi trei acțiuni noi.

Abateri dela condițiunea, că acțiunile vechi să fie înregistrate pe proprietarul actual, se admit numai erezilor.

2. Cursul de emisiune pentru acțiunile subscrise resp. optate de vechi acționari, resp. de erezi lor, se stabilește la suma de Lei 275, din care Lei 250 se vor trece la capitalul social, iar Lei 25 ca primă de emisiune, — după acoperirea speșelor de emisiune, — la fondurile de rezervă.

Prețul acțiunilor se va vărsa în 3 rate, iar prima de Lei 25 de acțiune, se va achita odată cu vîrsămîntul întîi.

3. În același timp se primesc subscrieri în contul acțiunilor, ce ar rămînea neoptate de acționari, cit și dela neacționari cu prețul de Lei 310, din care 100 Lei și prima de Lei 60, — sînt a se achita la întîiul vîrsămînt. Repartizarea acestor acțiuni se va face din partea Consiliului de administrație.

4. Acționari vor beneficia de 6% dubîndă pentru anul 1923 după vîrsămintele făcute și vor avea să plătiască 8% după ratele restante.

5. Pentru plata acțiunilor se fixează următoarele termene:

rata I. de Lei 100 și prima de Lei 25 resp. Lei 60 pînă la 31 Marte 1923.

rata II. de Lei 100 pînă la 30 Iunie 1923.

rata III. de Lei 50 pînă la 30 Septembrie 1923.

Față de acționari cari nu vor achita ratele la termen, se vor aplica dispozițiunile legii comerciale (§ 169).

6. La subscripție sau optare sînt a se prezînta acțiunile vechi spre stampilare, — iar asupra plăților făcute se vor libera certificate provizorii.

7. Ca locuri de subscripție, optare și de vîrsăminte, se designează localul Societății (Lugoj, Splaiul I. C. Brătianu), — toate băncile românești membre la „Solidaritatea” și „Banca Carpaților” (București, Str. Sf. Ioanichie).

8. Acționari noi intră în drepturile statutare la 1 Ianuar 1924.

Lugoj, la 3 Februar 1923.

Consiliul de Administrație.

Se caută un administrator pentru ziarul „Progresul” cu indicarea în ofertă a pretensiunilor de plată.

La Fabrica de bere a
Firmei **M. G. Fischer** succesori
în Ciclova-montană sînt de vînzare
diferite butoaie folosite
de cite 25—40 Hectolitri.

Hîrtie de împachetat în roluri
se capătă la
Papetăria „PROGRESUL” în Oravița.

Domni Acționari ai Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița S. A.

sînt rugați să binevoiască a comunica Direcțiunii acestei Societăți (București, str. Povernei 2) numărul de acțiuni, pe care îl posedă, indicînd totdeodată numerele lor, precum și emisiunea din care fac parte acțiunile. Comunicarea va trebui să conțină numele, pronumele și adresa precisă a deținătorului acțiunilor. Declarațiunea se poate face și prin intermediul băncii unde acțiunile sînt depozitate. Este bineînțeles că declarațiunea în chestiune, care se cere din motive de ordine statistică, nu restrînge întru nimic dispozițiunea liberă asupra acțiunilor.

De vânzare

O casă mare cu 5 camere, coridor, intravilan 600 st. pătrați și diferite clădiri, pivniță boltită. Plantație de viie și pomi oltești. 6 jughere de pământ arabil, 1 1/2 jugh. (zăbran) pădure cu frapsin, stejar, ulm. Informații la dl. Iuliu Roșiu, proprietar în Vrană, jud. Caraș-Severin per Răcășdia (Banat).

Maxim Rado Oravița

își recomandă bogat asortatul magazin de bacanie, culori, coloniale și mărunțișuri, engros și endetail.

— Telefon 53 —

Mare depozit în mărfuri
D. M. C.

La Florăria ANDREAS ENZMANN ORAVIȚA

(Vis-à-vis de Teatrul cinematograf)

se capătă cele mai bune semințe de flori frumoase și legume cu cele mai ieftine prețuri.

FARMACIA „LA VULTURUL NEGRU“

— (Apoteca bătrână) —

Fondată la an. 1797. - Proprietatea KNOBLAUCH din an. 1820.
Telefon Nr. 59

Mare depozit de cele mai noi legături pentru soboriți, articole de gumă, cum și toffelul de specialități. Ceiace nu s'ar găsi în depozit, se câștigă fără nicio cheltuială în 5-6 zile. —

MAX KNOBLAUCH
Oravița-montană.

Strada Principală, peste drum de Hotel „Coroana“.

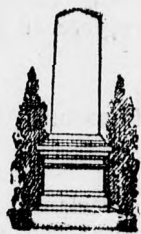
➤ Pentru tipografie se primește o față care se învețe la mașină. ➤

Raimund Supp, Oravița Magazin de textile și articole de modă,

își recomandă depozitul bogat asortat cu stofe pentru costumuri, semidelenuri, clot pentru plapome, grenadinuri, pînză zephir pentru cămăși, materii pentru șorturi, pînzeturi, cum și cio-rapi pentru dame în toate culorile, cu cele mai ieftine prețuri de zi.

— Serviciu prompt și culant. —

Ernest Gazzoli, pietrar și gravor Oravița.

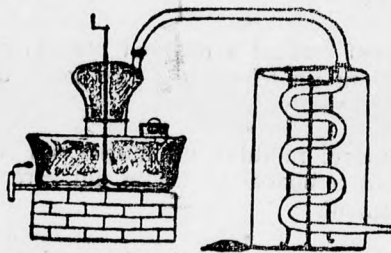


Mare depozit de cruci și monumente

de marmoră pentru morți și eroi, cu prețuri convenabile.

Portreturi de porcelan.

➤ Toffelul de petri folosite la zidiri. ➤



IOAN PURGARIU

măestru căldărar

Centrala: ORAVIȚA-MONTANĂ. (Banat)

Filiale: BOZOVICI și LIPOVA (cu atelier).

Execută Cazane de fier țuică, Aparat de destilat liqueruri, spirt, esenz, etc. Căldări pentru coloritori, pentru argășitori, fason veritabil. Cazane pentru rufe, Căldări pentru țărani, precum și toffelul de articole de aramă pentru bucătărie, în timpul cel mai scurt. Pregătește cazane, garantate fără plumb, și cu prețurile cele mai ieftine.

Dumitru Draghici, Oravița exploat. de păduri și mare comersant de lemne.

Ferestrău propriu, instalat în pădurile statului din Poniașca (între Stajerdorf și Bozovici).

Vinde acolo tot soiul de materiale lemnoase, în mic și în mare.

Totastfel și din depozitul central din Oravița:

toffelul de cherestea, șindilă, țiglă, cărămidă, ciment, var stîmpărat, trestie ș. a.

pentru construcții. Marfă bună, cu prețuri de concurență,

mai ieftin decît orunde.

➤ Serviciu culant și prompt. ➤

Magazinul de ferărie Heinrich Harter — Oravița. —

este bogat asortat cu toffelul de articole de bransă: cuie, sape, pluguri, fere de plug, cuptoare, mașini de fert, felurite obiecte și unelte de fer, de casă și de bucătărie și toffelul de scule trebuitoare. Serviciu culant și prompt.